

REPORT SOBRE LES CORRECCIONS PROPOSADES PER AL MAPA PROVINCIAL A ESCALA 1:200.000, FULL DE LLEIDA, I COM HAN ESTAT ACCEPTADES PER L'«INSTITUTO GEOGRÁFICO NACIONAL»

Andreu ROMÀ i ROSSELL

Anàlisi del mapa definitiu

El mapa tramès per l'Institut Geográfico Nacional com a prova d'impremta tenia 1.582 topònims. En el treball *Revisión de la toponimia del mapa provincial a escala 1:200.000, hoja Lleida*, d'abril de 1979, es van recomanar 1.333 correccions de diferents tipus sobre aquests topònims i es van fer, a més, 31 observacions sobre diversos aspectes formals; és a dir, un total de 1.364 correccions.

S'ha comparat la prova d'impremta amb el mapa definitiu i s'ha verificat, en aquest darrer i una a una, com havien estat resoltes les 1.364 correccions proposades. El resultat global ha estat el següent:

Correccions que s'han fet del tot	271 = 20 %
Correccions que s'han fet en part	234 = 17 %
Correccions que no s'han fet	859 = 63 %

Es pot objeçar que algunes de les correccions que es van proposar i que no s'han fet, no podien ser admeses per l'«Institut Geográfico Nacional» perquè les seves normes i criteris per a la confecció de mapes no s'adiuen del tot (vegeu la nota número 1) amb les normes i recomanacions de l'Institut d'Estudis Catalans, seguint les quals es va fer la revisió.

Per aprofundir l'anàlisi en aquest sentit, s'ha fet un quadre més detallat que l'anterior, en el qual es quantifiquen les correccions compreses en les zones de discrepàncies de criteris (vegeu el quadre annex). Les xifres d'aquest altre quadre poden ser interpretades o combinades de moltes maneres diferents segons que s'adoptin uns criteris o uns altres, però allò que en tots els casos quedarà evident és el baix percentatge d'acceptació de les esmenes proposades.

Per altra banda, el mapa definitiu presenta diversos defectes i inconseqüències alguns dels quals ja foren apuntats a l'esmentat treball de revisió i d'altres s'han produït en no seguir totalment les correccions proposades (vegeu la nota número 2).

CORRECCIONS PROPOSADES	S'HAN FET DEL TOT	S'HAN FET EN PART			NO S'HAN FET FET				
		(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)
Tipus	Nom- bre								
Supressions	75	-	32	-	-	-	43	-	-
Canvis de localització	14	-	4	-	-	-	10	-	-
Addicions	245	-	63	-	-	14	168	-	-
Canvis de grafia	847	32	85	146	8	30	218	189	139
				(i)	(j)	(k)			
Canvis de topònim	39	-	3	22	-	3	11	-	-
Canvis de categoria	69	-	14	-	-	-	55	-	-
Quadre d'enclavaments	44	4	12	7	1	3	2	2	13
				(l)		(m)			
Observacions diverses	31	-	22	-	-	-	9	-	-
Sumes	1364	36	235	175	9	50	516	191	152
Totals per grups		271		234		859			
Percentatges		20%		17%		63%			

- (a) en noms de municipis.
 (b) en d'altres topònims.
 (c) s'ha fet solament la correcció (total o parcial) del topònim; no s'ha fet la correcció proposada per al nom comú o per a l'article.
 (d) igual que (c) però referit a noms de municipis.
 (e) igual que (c) però en fer la correcció s'ha produït un nou error.
 (f) la correcció proposada no s'ha fet; el mapa definitiu és idèntic a la prova d'impremta.
 (g) igual que (f) però la correcció es referia solament a posar en minúscula l'article o nom comú del topònim, posar aquest nom comú en català o bé afegir aquest nom comú al topònim.
 (h) igual que (f) però la correcció es referia a un nom de municipi.
 (i) 118 correccions totals i 28 correccions parcials.
 (j) 1 correcció total i 7 correccions parcials.
 (k) d'aquestes 30 correccions, n'hi ha 2 en noms de municipis.
 (l) 3 correccions totals i 4 correccions parcials.
 (m) d'aquestes 3 correccions, n'hi ha 1 en nom de municipi.

* * *

Nota número 1.

Els punts principals en què difereixen els criteris dels dos instituts són:

- a) *escriure amb majúscula o minúscula la primera lletra de l'article o del nom comú que acompanyen molts topònims.*
- b) *escriure el nom comú del topònim en català o en castellà.*
- c) *fer modificacions en la grafia dels noms de municipis, els quals, segons l'«Instituto Geográfico Nacional», s'han d'escriure amb la grafia que consta a l'«Instituto Nacional de Estadística».*

Quant al punt a), s'ha de fer constar que l'«Instituto Geográfico Nacional» és conseqüent amb el seu criteri i la primera lletra sempre apareix escrita amb majúscula.

Respecte al punt b), el nom comú és escrit, en general, en castellà; però un bon nombre de vegades ho és en català i d'altres és abreujat (sense que la manca d'espai, en general, ho provoqui). Així tenim, entre d'altres, els exemples següents, tots ells extrets del mapa definitiu:

Barranco de Sanaiija
Bco. de Torreblanca
Bco. dels Quadres
Barranc Gros
Lago de Bizberri
L. de Certascan
Estany de Liat
E. de Mar

Arroyo de la Reguera
A.º Gombalda
Riera de Sallent
R.ª del Hospital
Río de la Cana
Riu (*sic*) Aigua d'Orà
R. Anguera

Respecte al punt c), l'«Instituto Geográfico Nacional», seguint les recomanacions del treball de revisió, ha fet 48 correccions de noms de municipis en el mapa definitiu, dels quals 37 pertanyen a la província de Lleida. Hem contrastat la grafia d'aquests 37 noms de municipis amb la que consta al volum *Poblaciones de derecho y de hecho de los municipios españoles. Padrón Municipal de 1975*, Instituto Nacional de Estadística, Madrid 1977, i amb la que consta a *Población de derecho de los municipios de la provincia de Lérida según la rectificación del padrón municipal de 1979*, llistes mecanografiades facilitades per la delegació de l'esmentat «Instituto» a Barcelona, i en 34 i 31 casos, respectivament, el nom dels municipis que consta en el mapa definitiu és diferent del d'aquelles publicacions.

Nota número 2

Una mostra d'alguns altres defectes i inconseqüències que presenta el mapa definitiu és la següent:

- a) els rètols Vall de Cardós, Vall de Barravés, Vall d'Espot, Vall d'Aneu i Vall de Boí (els dos primers situats damunt d'un nus orogràfic) continuen estant mal situats, malgrat haver-ne indicat la situació correcta en el treball de revisió i haver-ne estat modificada la grafia per l'«Instituto Geográfico Nacional», seguint les indicacions del mateix treball de revisió.
- b) encara que les comarques determinades a la divisió territorial de la Generalitat de Catalunya de l'any 1937 no tinguin vigència administrativa actualment, requerien haver estat escrites amb un tipus de lletra més gran, tal com es va recomanar a la revisió, que la dels altres territoris (Vall d'Espot, Vall de Cardós, Conca de Tremp, etc.) si més no perquè representen unitats territorials molt més extenses.
- c) no s'ha revisat el mapa definitiu en el sentit de veure si els topònims que estaven bé a la prova d'impressió continuen estant-ho al mapa definitiu; hem vist, però, Larén,

agregat de Sentèrada, que a al prova d'impremta era ben escrit i al mapa definitiu apareix escrit Lareu.

- d) per no haver seguit totalment les correccions proposades, apareix, en molts casos, el mateix topònim escrit de dues maneres diferents. Així hi trobem, entre d'altres:

Bco. de Castellbò	Río Corb
Sallent de Castellbò	Río Corp
Castellbó	Sant Martí de Riu Corp
Vall de Castellbó	
	Cabdellá
Lago de Bizberri	Central Cabdellà
Besiberri Nord	Torre de Capdella
Besiberri Sud	
	Llessui
S. Llorenç de Montgai	Llesuit
Embalse de San Lorenzo	
	Santa Linya
Sanahuja	(Avellanes-Santa Liña)
Barranco de Sanaiija	

*

En resposta al report anterior, hem rebut de l'«Instituto Geográfico Nacional» una carta en la qual ens diuen que el gran nombre de correccions no ateses «en modo alguno deben Udes. interpretarlo como desatención o arbitrariedad por nuestra parte», i ens en donen unes explicacions que, des del nostre punt de vista, no responen exactament a les queixes que feiem en el report transcrit.

Al mateix temps ens agraeixen «el gran esfuerzo realizado en este y en otros trabajos de revisión de toponimia» i ens manifesten «el deseo de que esta colaboración continúe», cosa en la qual insisteixen en un altre punt de la mateixa carta.

Hem de creure que no són simplement unes paraules per quedar bé, sinó que confirmen el desig d'aquell Institut, —copsat per d'altres conductes—, que els mapes tinguin una toponímia correcta. Malgrat tot, també sabem que ens caldrà paciència i tenacitat i no descoratjar-nos ja que, com diuen ells mateixos, «nos encontramos en una etapa de transición, sin normas claras y con muchas reticencias».

XIVè CONGRÉS INTERNACIONAL DE CIÈNCIES ONOMÀSTIQUES

El XIVè Congrés tindrà lloc a Ann Arbor, del 23 al 29 d'agost de 1981. Secretari-Tresorer: Prof. T.L. Markey, Department of Linguistics. The University of Michigan. Ann Arbor, MI 48 109 (Tel.: 1-313-764-0353). U.S.A.